

**ONA TILI VA ADABIYOT FANIDA INNOVATSION
TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI**

Djuraeva Xafiza Olimjonovna

Sirdaryo viloyati Boyovut tumani

55 - maktab boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Annotatsiya: *Mazkur maqolada ona tili va adabiyot fanini o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi va afzalliklari yoritilgan. Unda zamonaviy ta'lim jarayonida interfaol metodlar, elektron resurslar, multimedia vositalari, onlayn ta'lim platformalari kabi texnologiyalarning ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, innovatsion yondashuvlarning o'quvchilarda mustaqil fikrlashni shakllantirish, ijodkorlik va nutq madaniyatini rivojlantirish, adabiyotga bo'lgan qiziqishni kuchaytirish hamda ta'lim jarayonini individuallashtirishdagi o'rni ilmiy jihatdan asoslab beriladi. Muallif tomonidan innovatsion texnologiyalar ta'lim samaradorligini oshirish bilan birga, o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishi va ma'naviy kamolotiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatishi ta'kidlanadi.*

Kalit so'zlar: *Ona tili, adabiyot, innovatsion texnologiyalar, interfaol metodlar, ta'lim samaradorligi, mustaqil fikrlash, ijodkorlik, nutq madaniyati, elektron resurslar, individuallashtirilgan ta'lim.*

KIRISH

Globalashuv va raqamli texnologiyalar tez sur'atlarda rivojlanayotgan hozirgi davrda ta'lim tizimi oldiga yangi vazifalar qo'yilmoqda. An'anaviy dars uslublari, shubhasiz, o'zining samaradorligini saqlab qolayotgan bo'lsa-da, ularning imkoniyatlari zamon talab qilayotgan yangicha yondashuvlarni to'liq qamrab ololmaydi. Shu sababli bugungi kunda pedagogik jarayonda innovatsion texnologiyalardan foydalanish alohida ahamiyat kasb etmoqda. Bu nafaqat o'quvchilarning bilimlarni tez va samarali o'zlashtirishiga, balki ularning mustaqil fikrlash, ijodkorlik va kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Ayniqsa, ona tili va adabiyot fanida innovatsion texnologiyalar o'quvchilarning nazariy bilimlarini mustahkamlash, amaliy ko'nikmalarini shakllantirish va ularni milliy ma'naviyat hamda adabiy merosni chuqurroq anglashga yo'naltirishda katta imkoniyatlar yaratadi.

ASOSIY QISM

Ona tili va adabiyot fanida innovatsion texnologiyalardan foydalanish, avvalo, dars jarayonini samarali tashkil etish imkonini beradi. Masalan, multimedia vositalari, elektron darsliklar, interaktiv taqdimotlar, onlayn ta'lim platformalari va raqamli lug'atlar o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada qulay va qiziqarli qiladi. An'anaviy uslublarda o'quvchi asosan o'qituvchi bergan ma'lumotlarni qabul qiluvchi bo'lib qolsa, zamonaviy texnologiyalar vositasida ular bilimlarni izlovchi va yaratuvchi shaxsga

aylanadi. Bu esa o‘zlashtirish samaradorligini oshirish bilan birga, darslarni zamon talabiga mos ravishda tashkil etish imkonini beradi.

Innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish o‘quvchilarda mustaqil fikrlash, tahliliy yondashuv va mantiqiy xulosalar chiqarish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Insert”, “Beshinchisi ortiqcha” kabi interfaol usullar yordamida o‘quvchilar dars jarayonida faol ishtirok etib, mavzuni chuqur o‘zlashtirish bilan birga, o‘z nuqtayi nazarini asoslash va baholashni o‘rganadi. Bunday yondashuv ularni hayotiy vaziyatlarda mustaqil qaror qabul qila olish, fikrlarini ravon ifodalash hamda ijodiy tafakkur yuritishga undaydi.

Adabiyot fani inson qalbi va tafakkurini shakllantirishda muhim o‘rin tutadi. Innovatsion texnologiyalardan foydalanish esa adabiyotga bo‘lgan qiziqishni yanada oshiradi. Masalan, badiiy asarlarni elektron formatda o‘qish, mualliflarning hayoti va ijodini videoroliklar, audiokitoblar yoki virtual muzey sayohatlari orqali o‘rganish o‘quvchilarni adabiyot olamiga yanada yaqinlashtiradi. Bundan tashqari, internet platformalarida adabiy forumlar, bloglar va onlayn kitobxonlik klublarini tashkil etish o‘quvchilarni badiiy matnlar ustida mustaqil ishlashga, o‘z mulohazalarini erkin ifodalashga undaydi.

Innovatsion texnologiyalar har bir o‘quvchining individual qobiliyatlarini hisobga olib, ularning bilim darajasiga mos topshiriqlarni taqdim etish imkonini beradi. Masalan, elektron testlar, onlayn mashqlar va sun‘iy intellekt asosida ishlaydigan ta‘lim dasturlari yordamida har bir o‘quvchiga alohida yondashuv amalga oshiriladi. Natijada kuchli o‘quvchilar bilimlarini yanada rivojlantirish imkoniyatiga ega bo‘lsalar, bilim darajasi pastroq bo‘lgan o‘quvchilar o‘z imkoniyatlariga qarab sekin-asta yuqoriga ko‘tarilishlari mumkin. Bu esa ta‘lim jarayonida “hamma uchun bir xil” yondashuv o‘rniga “har kim uchun mos” tamoyilini qaror toptiradi.

Ona tili va adabiyot fanining asosiy maqsadlaridan biri o‘quvchilarda ijodiy tafakkur va nutq madaniyatini shakllantirishdir. Innovatsion texnologiyalar bu jarayonni yangi bosqichga olib chiqadi. Masalan, insholarni onlayn tahrirlash, elektron bloglar ochish, adabiy tanlovlarda onlayn ishtirok etish, virtual sahna ko‘rinishlarini yaratish kabi imkoniyatlar o‘quvchilarning ijodkorlik salohiyatini ochishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, ular nutqiy ko‘nikmalarini takomillashtirib, zamonaviy kommunikatsiya vositalaridan samarali foydalanishni o‘rganadilar.

XULOSA

Yuqorida keltirilgan fikrlardan ko‘rinib turibdiki, ona tili va adabiyot fanida innovatsion texnologiyalardan foydalanish zamonaviy ta‘lim jarayonining ajralmas qismiga aylanmoqda. U nafaqat o‘quvchilar bilimini oshirish, balki ularning shaxsiy rivojlanishiga, ma‘naviy kamol topishiga ham katta hissa qo‘shadi. Innovatsion texnologiyalar yordamida dars jarayoni samarali, qiziqarli va ijodiy muhitda o‘tadi. Eng muhimi, o‘quvchilar faqat bilim oluvchi emas, balki bilim yaratuvchi, mustaqil fikrlaydigan va ijodkor shaxs sifatida shakllanadi. Demak, ona tili va adabiyot fanida innovatsion texnologiyalarni qo‘llash — ta‘lim samaradorligini oshirish bilan birga, jamiyatimizning kelajak intellektual salohiyatini mustahkamlashga xizmat qiluvchi muhim vositadir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

- 1.Jo‘rayev M. Ona tili va adabiyot o‘qitish metodikasi. – Toshkent: O‘qituvchi, 2012.
- 2.G‘ulomov A., Yo‘ldoshev M. Pedagogik texnologiya: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2013.
- 3.Qodirov N. Interfaol metodlar va ularning ona tili darslarida qo‘llanilishi. – Toshkent: Ilm ziyo, 2015.
- 4.Shodmonov E., Xoliqov A. Pedagogik innovatsiyalar va ta’lim texnologiyalari. – Toshkent: Fan, 2016.

